

Naročnina

Dnevna izdaja

za kraljevino Jugoslavijo

mesечно 25 Din

polletno 150 Din

celoletno 300 Din

za inozemstvo

mesечно 40 Din

nedejska izdaja

celoletno v Jug.

slaviji 120 Din, za

inozemstvo 140 Din

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ceneoglasov

Istop. peti-vrsta

maloglasni po 150

in 2 D, večji oglaš

nad 45 mm višine

po Din 2-30, velik

po 3 in 4 Din, v

uredniškem delu

vrslica po 10 Din

o Pri večjem o

naročilu popust

Izide ob 4 zjutraj

razen ponedeljka in

dneva po prazniku

Ureanišilo je L. Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nehrankirano
pismo se ne sprejema. Ureanišilo
telefon št. 2030, upravnništvo št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ulici št. 6 v Ljubljani
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inštalacijo, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797Schobrovo potovanje
v Rim

V spremstvu italijanskega poslanika Auritija in visokih uradnikov avstrijskega zunanjega ministrstva se je odpeljal v ponedeljek avstrijski kancelar dr. Schober v Rim, da se zahvali, kar zlasti povdarjajo dunajski listi, Italiji za njeno pomoč v Haagu. Toda samo za vljudnosten obisk ni potrebno tako čisto politično spremstvo in zato je gotovo, da ima rimsko potovanje avstrijskega kancelarja tudi političen pomen. Zlasti italijanski listi to tudi z vneto potrjujejo in pišejo, da se bo v Rimu sklenila prijateljska in razsodiščna pogodba med Avstrijo in Italijo. Pripravljena so tudi že odlikovanja, ki naj bi povzdignila pomembnost te pogodbe.

Toda prijateljskih in razsodiščnih pogodb je bilo sklenjenih že toliko, da ni njih mednarodna veljava posebno velika. Pač pa je nekaj posebnega v tem, da se sklene taka pogodba baš med Avstrijo in Italijo in to v trenutku, ko so razne debate o italijanofilski orientaciji nekaterih heimwehrovskih voditeljev pripravile tla, da se pripisuje Schobrovemu potovanju morda večji pomen, kakršnega pa v resnici ima. To se je na Dunaju tudi čutilo in zato se je obenem z vestjo o Schobrovem potovanju tudi sporočilo, da se bo Schober na povratku iz Rima ustavil tudi v Radgoni, kjer se bo sestal z jugoslovanskimi politiki. S tem je bolj jasno rečeno, da ni v Schobrovem rimskem potovanju nobene osti proti komur drugemu in da hoče živeti Avstrija z vsemi svojimi sosedi v najboljših odnosih.

In bilo bi tudi čudno, če bi bilo drugače. Ko je dr. Schober v svoji decemberski izjavi pred avstrijskim parlamentom napovedal preobrat v avstrijski politiki do Italije, je bila ta njegova napoved naravnost senzacija. Saj še niso bili pozabljeni govori, ki so bili v istem parlamentu izrečeni leta 1928. Zaradi Tirolske, še manj pa je bil pozabljen Mussolinijev govor na tozadevna vprašanja poslanca Sansanellija, Pelizzarija in Staraceja v rimskem parlamentu 3. marca 1928. Takrat je Mussolini med drugim dejal, da je v začetku sploh dvomil, če se splača odgovoriti na govorniške vaje v avstrijskem parlamentu in da je sploh zadnjič, da govori o tirolskem vprašanju, ki za Italijo že davno sploh ni nobeno vprašanje, ker ni Bozen nič drugega ko ena od 92 italijanskih provinc. Toda kljub vsemu temu ni trajala senzacija dr. Schobrove napovedi dolgo, ker že v napovedi sami je bilo povedano tudi, zakaj je ta preokret nastal. Ne zato, ker bi se spremenilo mišljenje v Avstriji, temveč ker je bilo od Italije odvisno, če dobi Avstrija novo posojilo in če jo haaška konferenca oprostí od plačevanja reparacij. To so bili tisti argumenti, ki so povzročili preobrat v avstrijsko-italijanski odnosih in tudi Schobrovo potovanje v Rim.

Da bi pa moglo imeti to potovanje globlji pomen in pomeniti resničen preobrat v avstrijski politiki, da bi se ta usmerila v italijansko smer, pa še podana duševna podlaga. Od te pa odvisi vse, kakor je čisto pravilno naglasil Mussolini včeraj, dan pred pričetkom pogajanj s Schobrom, ko je dejal dunajskemu časnika: »Ne sme se pozabiti, da se naši dobi strojev in silnega hitenja še ni posrečilo udušiti psihološkega momenta, ki slej ko prej upliva na odnose narodov.«

Nobene dvoma pa ni, da je ta psihološki moment med Avstrijo in Italijo — tirolsko vprašanje. Obstoje tega vprašanja pa Mussolini še vedno taji in zato tudi o njem neče niti slišati. Zato pa je tudi razumljivo, da ne bo v Rimu sklenjen noben popoln sporazum in da nova razsodiščna pogodba ne bo imela večjega pomena, kakor ga imajo razsodiščne pogodbe sploh.

Nikakor pa ne bi obžalovali, če bi imela nova pogodba tudi večji pomen. Ne samo radi znane miroljubnosti naše države, temveč predvsem zato, ker bi se potem tudi nujno moralo rešiti vprašanje manjšin v Italiji. Šele rešitev tega vprašanja pa bi pomenila oni veliki moment za res prisrčne in ne samo dobre sosedne odnose med Avstrijo in Italijo.

Znak splošnega pomirjenja med narodi je prvo potovanje avstrijskega kancelarja v Rim in v tem je njegov zunanje-politični pomen. In če je bil pomen potovanja tudi večji, bi mi to le pozdravili, ker je miroljubnost temeljno načelo jugoslovanske politike.

Novi italijanski poslanik v Atenah Bastianini je izročil svoje poverljive listine predsedniku grške republike.

Sporazum z Bolgarsko

Popolen uspeh solijskih pogajanj - Na potu zblizanja med Bolgarsko in kraljevino Jugoslavijo

Belgrad, 3. febr. b. Na merodajnem mestu smo dobili glede pogajanj med našo državo in Bolgarijo sledeče avtentične informacije. Pogajanja, ki so se pričela prve dni decembra, so se v glavnem končala s popolnim uspehom. Dosegel se je sporazum v vseh najvažnejših vprašanjih, v katerih na nobenih dosedanjih pogajanjih ni moglo priti do pozitivnih rezultatov. Rešilo se je v prvi vrsti vprašanje o dvolastninskih posestvih ter vprašanje o nevtralnosti obmejnih con.

Glede dvoastninskih posestev je sprejeto načelo medsebojne zamenjave na ta način, da bodo bolgarski lastniki, ki imajo posestva na

našem ozemlju, dobili v zamenjavo posestva naših državljanov na bolgarski strani in obratno. Prostovoljna sprememba lastništva posestev se bo vršila do dne 1. aprila. V slučajih, kjer ne bi prišlo do sporazuma, bo odločala mešana bolgarsko-jugoslovanska komisija, ki bo stalno delovala, tako da se lahko smatra, da bo to vprašanje v najkrajšem času rešeno.

Kar se tiče nevtralne obmejne cone, se je sklenilo, da bo obsegala pas 6 do 10 km, v katerem se ne bo nihče smel nanovo naseliti razen domačinov ter državnih uradnikov. Kontrola nad izvajanjem tega dogovora bo izvrševala posebna mešana komisija.

Ta sporazum, ki bo v kratkem ratificiran

od obeh vlad, bo takoj stopil v veljavo obenem s predhodnim sporazumom v Pirofu, ki ga obsega tako zvani pirotski protokol. Ta sporazum med obema sosednjima slovanskima državama na Balkanu ni samo tehničnega pomena, marveč je tudi velike važnosti za nadaljevanje prijateljske politike med obema državama. Že na haaški konferenci je jugoslovanska delegacija pokazala iskrene simpatije za Bolgarijo, in je gotovo tudi to dejstvo vplivalo na ugoden potek pogajanj v Sofiji. Merodajni krogi pričakujejo, da bo novi sporazum odločilnega pomena za razvoj političnih razmer med obema državama.

Pravoslavna cerkev proti sežiganju mrličev

Sežiganje je protiverski akt in zato je cerkven obred v krematoriju nemogoč

Belgrad, 4. febr. b. Nedavno se je v Belgradu ustanovilo društvo »Ogenj«, katerega cilj je čimprej zidati v Belgradu krematorij za sežiganje mrličev. To društvo se je obrnilo s posebno prošnjo na pravoslavne patriarha, da bi dovolil pri sežiganju mrtvecev v krematoriju cerkven obred. Te dni zaseda v Sremskih Karlovcih sveti sinod. Njegovi člani so povodom omenjene prošnje izjavili:

Že na predzadnjem svojem zasedanju je sveti arhijerejski sabor povodom konkretnega slučaja v tej zadevi zavzel stališče. Takrat je nekdo iz Pančeva zahteval, da se dovoli cerkven obred njegovemu bratu, čegar truplo je bilo v inozemstvu upepeljeno. Sveti arhijerejski sabor je tedaj odklonil vsak cerkveni obred onim, ki so bili po smrti sežigani v krematoriju, če se je to storilo po njihovi lastni volji.

Ta sklep svetega arhijerejskega sabora velja še danes in ga sinod po samem svojem svojstvu kot eksekutivna oblast svetega sabora ne more spremeniti in radi tega tudi ne more vzeti niti v razpravo prošnje društva »Ogenj«. Nauk cerkve je odločno proti sežiganju mrtvecev ter obsoja cerkev sežiganje kot protiverski akt.

V tem vprašanju je sveti sabor že sklenil definitivno in tega sklepa ne bo mogel spremeniti. Sklep temelji na stališču, ki ga zastopa vsa krščanska javnost že stoletja, v vseh delih sveta, predvsem pa rimsko katoliška in pravoslavna cerkev. Zato je tudi naša srbska pravoslavna cerkev odločno proti sežiganju mrtvecev. Ako se bo kljub temu sezidal v Belgradu krematorij, je jasno, da bo cerkev prepovedala kakršenkoli verski obred.

Burov o haaški konferenci

Sofija, 4. febr. AA. Bolgarska agencija poroča: Zunanji minister Burov je predložil sobranju zakon o haaških sporazumih glede reparacij in bolgarskih sekvstriranih posestev v Romuniji. Pri tej priliki je Burov poročal o poteku pogajanj ter o naporih bolgarske delegacije, ki je skušala doseči najboljše uspehe za bolgarske interese. V to delo je bolgarska delegacija položila vse svoje sile. Pri tem se je zavedala, da njenega stališča ne bo moči krivo tolmačiti, marveč da gre za manifestacijo lojalnosti. Ker Bolgarska ni mogla prevzeti obvez, ki jih ne bi mogla izpolnjevati. Zatem je Burov poročal o svojih posetih v Rimu, Parizu, Londonu in Bruslju. Povsod je bil sprejet z blagohotnostjo in pozorno poslušanjem. Vlade zapadnih držav so mu obljubile največjo pomoč. Zastopnikom velikih sil gre zasluga za doseženi sporazum, ker so njihove vlade prostovoljno prevzele obveze, ki jih bodo tudi same izvrševale, in to v vseh onih vprašanjih, kjer ni bil možen sporazum med zastopniki malih držav in Bolgarsko. Zato je bolgarska delegacija dolžna veliko zahvalo tem zastopnikom zapadnih sil. Bolgarski narod se zna spominjati onih, ki so mu storili dobro. Zatem je Burov pojasnil posamezne točke pogodbe ter opozoril na to, da so velike sile prevzele jamstvo za stabilnost bolgarske valute. Zdaj je na Bolgarski, da se z vsemi silami posveti svojemu gospodarskemu napredku. To je maksimum onega, kar je mogla doseči bolgarska delegacija na haaški konferenci. Bolgarska ni prevzela nikake dvolične obveze politične prirode. Naposled je Burov prosil parlament, da odobri te sporazume, ki sicer niso idealni, ki pa predstavljajo maksimum onega, kar je bilo moči doseči in kar vodi Bolgarsko k njeni popolni finančni samostojnosti.

Zakon o kontroli zdravil
biološkega porekla

Belgrad, 4. febr. AA. Nj. V. kralj je na predlog ministra za socialno politiko in narodno zdravje in po zaslišanju predsednika ministrskega sveta predpisal in objavil zakon o kontroli zdravil biološkega porekla. Zakon šteje 32 paragrafov in prinaša določbe o proizvodnji, prodaji in kontroli nad zdravili biološkega porekla za zdravljenje, zaščito človeka, in sicer: o serumih za profilakso, zdravljenje in postavljanje diagnoze, zatem za razna cepiva, strupe in protistrupe živalskega porekla in podobne leke. Zakon obsega točne predpise o poslovanju s temi leki od njihove proizvodnje pa do prodaje konsumentom. Za podrobno izvajanje tega zakona je minister za socialno politiko in narodno zdravje pooblaščen izdati posebne pravilnike.

Spremembe v sarajevskem
obč. svetu

Sarajevo, 4. febr. AA. Z odlokom ministra notranjih zadev sta bila imenovana za podnačelnika sarajevske občine Dušan Jeftanović in dr. Ivan Pavičič. Obenem sta bila imenovana dva nova občinska odbornika, in to dr. Tomo Popović in Ivan Vranič. Dosedanji odborniki na teh mestih so bili razrešeni.

Zaključna pogajanja
o univerzitem zakonu

Zagreb, 4. febr. z. V prosvetnem ministstvu se je sestavil nov proračun za zagreško univerzo n bo v prihodnjih dneh izročen finančnemu ministru v odobrenje. Ako bo finančno ministstvo potrdilo neke postavke tega proračuna, se bo v popolni meri ugodilo potrebam zagreške univerze. Jutri odpotuje v Belgrad ponovno rektor dr. Belobrk, da se z rektorjem belgrajske in ljubljanske univerze pogovarja o končnem besedilu novega univerzitetnega zakona.

Nova posojila PAB

Belgrad, 4. febr. AA. Na svojem sestanku 1. in 3. t. m. je PAB podelila ta-le posojila: 16 zadružnim organizacijam za 1949 članov, dalje 115 dolgoročnih hipotekarnih posojil in 7 meničnih. Razen tega je odbor vzel v pretres načrt, da vloge vseh ocenjevalnih odborov za precejevanje imetij, ki se zastavijo pri PAB, poveri novo osnovanim občinskim poljedelskim odborom, vse to pa za to, da se bo ocenjevanje moglo vršiti v čim večji meri in z najmanjšimi troški za proslite posojil. Hkrati je bilo sklenjeno, da se takoj pošlje prva partija teh za prošnih posojil občinskim kmet. odborom, da izvrše ocenitev.

Sporazum
v nogometni zvezi

Zagreb, 4. febr. z. V poslednjih dneh je imela jugoslovanska nogometna zveza pogajanja s člani podzvez. Čeprav so ti razgovori neslužbenega značaja, so se jih vendar udeležile tako od strani jugoslovanske nogometne zveze kakor tudi od strani belgrajske nogometne podzveze osebnosti, ki imajo odločilen vpliv. Dosegel se je načlen sporazum, medtem ko se bo o podrobnostih razpravljalo na posebni konferenci delegatov vseh podzvez, ki je sklicana za 16. t. m. v Belgrad. Na tem sestanku se bodo izvršila pripravljana dela okrog reorganizacije nogometne zveze in podzvez, tako da bo bodoča glavna skupščina imela bolj manifestacijski značaj, ter sprejela sklepe konference, s čimer se bo pred vso javnostjo manifestiralo edinstvo in sloga v notranjosti nogometne zveze.

Na konferenco delegatov podzvez v Belgradu imata pravico prisostvovati po dva člana od vsake podzveze. Dnevni red te konference še ni znan, toda gotovo je zelo obširen in izredno važen. Glavna skupščina se bo vršila, kakor rečeno, 16. marca, in sicer v Zagrebu z običajnim dnevnim redom. Razpušteni upravni odbori belgrajske, sarajevske in subotičke podzveze so po kratkem nedelovanju zopet vzpostavljene in so začasni komisariji razrešeni svojih dolžnosti.

Oblika, v kateri je prišlo do sporazuma, je v vsakem pogledu zadovoljliva. Delegati podzvez imajo dolžnost, da najdejo modus vivendi za glavno zvezo in podzveze, da se ne bodo več ponovili slični nemili dogodki, ko na pretekli glavni skupščini.

Novi list Radičevega brata

Zagreb, 4. febr. z. Novi hrvaški tednik »Seljački glas« je izzval v Zagrebu in Belgradu živahne komentarje. Značilno je, da se ta novi tednik tiska v isti tiskarni in z istimi črkami ter se urejuje na isti način kakor nekdanji radičevski »Slobodni glas«. Njegov urednik je tudi isti, namreč Drago Bubič. Današnje zagrebške »Novosti« prinašajo ves uvodni članek novega lista in pravijo, da je zelo značilno, kako se v njem omenja smrt Stjepana Radiča in da je po njej ostal samo kralj in narod. Tudi belgrajski listi »Politika«, »Vreme« in »Pravda« prinašajo v celoti omenjeni članek, »Politika« in »Vreme« istočasno prinašata tudi sliko Ivana Radiča. »Pravda« in »Politika« beležita, da se v »Seljačkem glasu« pripravlja dosedaj največja in najznamenitejša poklonilvena deputacija, katero bodo tvorili bivši zastopniki in funkcionarji razpuščene Hrvatske seljačke stranke.

Automobilaska nezgoda
belgrajskega podžupana

Belgrad, 4. febr. z. Belgrajskemu podžupanu dr. Miroslav Stojadinoviću se je pripetila avtomobilaska nesreča. Ko se je včeraj s svojim bratom in dvema hčerama peljal pri Trsteniku, se je avto prevrnil in padel 3 metre globoko. Vsi, ki so bili v avtomobilu, so bili lahko poškodovani.

Imenovanja

Belgrad, 4. febr. AA. S sklepom predsednika ministrskega sveta in ministra notr. zadev generala Živkovića sta postavljena za upravna pripravnika v 9-I med drugimi v okrajnem načelstvu v Ptuju Andrej Bizjak, v okrajnem načelstvu Prelog pa Stepan Cvjek.

Avstrijski škofje o socialnih problemih

Od 16. do 19. junija lanskega leta je avstrijska katoliška akcija priredila na Dunaju vrsto socialnih predavanj, ki naj bi precizirala katoliško stališče do posameznih modernih vprašanj. Za zborovanje je vladalo jako veliko zanimanje in se je obilno komentiralo tudi v časopisu. Ze iz kratkih debat, ki so sledila predavanjem, še bolj pa iz poznejših komentarjev v listih pa je bilo očitno, da se pogledi na socialne probleme podobnosti med katoličani samimi v marsičem razlikujejo. Takoimenovana krščansko socialistična skupina, ki izdaja na Dunaju enako imenovano glasilo, kakor V. Heller v Würzburgu, je očitala referatom enostranost in oportunitizem. Zborovanje torej duhov ni spravilo, kakor se je mislilo. Spor je temveč glodal dalje in se od časa do časa precej odločno izrazil tudi v časnikarski polemiki. Avstrijski škofje, ki so znani radi svoje socialne usmerjenosti, katero jim tudi narekuje položaj njihovih vernikov, so sedaj ponovno poizkusili stvar razčistiti s

skupno škofovsko spomenico vernikom

V tej spomenici škofje najprej pohvalijo delo katoliške akcije, ki je pripravila pomembno socialno zborovanje. Nato izjavljajo, da so bili vsi referati v smislu papeških okrožnic kakor tudi socialnih smernic, ki so jih zavzeli nemški škofje pod vodstvom kardinala Schultheja v Kölnu, obenem pa priporočajo avstrijski katoliški akciji, da naj nadalje dela v smislu teh referatov.

Avstrijski škofje nato ponovno sware pred zvezo verskih socialistov

Ki ima svoj sedež na Dunaju. Pri tem se škofje sklicujejo na papeževo pismo, ki ga je pisal katoliškemu shodu v Freiburgu (1929): »Neustrašeno se borite v odkritem boju proti zmotam, ki ogrožajo krščansko družino. Toda ker se razen tega razširjajo še druge zmote s skrajno nevarnimi posledicami, katerim je brez odloga treba stopiti nasproti, se ne moremo odreči opominu, da nemški katoliški narod vendar posvarite pred gotovimi najnovejšimi teorijami, ki javno ali prikrito zastopajo mnenje, da je mogoče katoliške socialne nauke mirno združiti z drugimi, ki so jim že v temeljih popolnoma nasprotni, — kakor da bi mogla zveza obstojati med lučjo in temo, med Kristusom in Belialom.«

Škofje nato grajajo postopanje dunajskega lista

»Das Neue Volk«

Ki kljub temu, da je sedem nemških škofov obsodilo pisanje enako imenovanega Hellerjevega lista v Würzburgu in prepovedalo duhovnikom sodelovanje, še vedno istega priporoča in jemlje v zaščito. Tedaj so nemški škofje opozorili na več zmot, ki jih list zastopa (n. pr. nekrščansko pojmovanje lastninske pravice). Opomin nemških škofov pa avstrijski »Das Neue Volk« na tak način kritizira, »da to pomeni sramotenje cerkvene avtoritete. Tak način razmatranja socialnih vprašanj onemogoča vsako stvarnost in radi tega samo škoduje.«

Avstrijska škofovska konferenca svari pred širjenjem nazorov, »ki morajo v svojem nadaljnjem razvoju nužno voditi v socializem ali komunizem«. Prav tako svari pred mišljenjem, ki ni v skladu z obstoječim katoliškim socialnim naukom, ki je potrjen od papežev in škofov ter uveden v bogoslovja. Katoličani se morajo vedno zavedati, da so nauki Leona XIII., Pija X. in Benedikta XV. do danes ohranili polno veljavo. Škofje ugotavljajo, da se širijo socialne zmote, ki bi jih mogli označiti za neko vrsto

moralnega, pravnega in socialnega modernizma

kateriga je treba z dogmatičnim modernizmom vred zavreči.

Spomenica govori nato precej obširno o kompetenci papeža in škofov, da razsojajo tudi o socialnih in gospodarskih vprašanjih. »Temu cerkvenemu pojmovanju vsakakor nasprotuje naziranje nekaterih lajkov, ki nastopajo vodilno in vprašanjih moralne teologije in krščanske etike in se postavljajo za sodnike škofovskih izjav in mislijo, da jim ni treba slediti navodilom cerkvene oblasti.«

*

Nadaljnji razvoj bo pokazal, če bo škofovski opomin kaj zalegel. V Nemčiji je po zadnjem nastopu škofov Vitus Hellerjevo gibanje zelo nazadovalo. Nobenega dvoma pa ni, da podobni pojavi veliko škodujejo organizirani sili katoličank. Tu se neholet spominjamo onega odstavka iz pisma kongregacije koncilov škofu v Lille, kjer je govor o razmerju med delodajalci in delavci: »Neprestano napredovanje socializma in komunizma in naraščajoči verski odpad delavskih množic so gola dejstva, nad katerimi se je treba zelo resno zamisliti. Socializem in komunizem izrabljata revščino delavstva in razumeta ustvarjati videz, da sta edino ona poklicana zastopati delavske socialne in politične interese. Zato čem bolj potrebno, da vsi katoličani strelno svoje sile, da začeze veliko zlo, ki toliko duš vodi v večno pogubo in pripravljata propad narodov in držav. Pustite na stran vse prepire in ustvarjajte v medsebojnem soglasju in medsebojnem zapupanju, predvsem pa v veliki bratrski ljubezni naprave, ki se ravna po načelih krščanske morale in ki delavcem čuvaro njihove delavske interese, a jim obenem zagotavljajo svobodo, da se morejo kot kristjani priznavati in tako tudi nastopati

Dunajska vremenska napoved. Na vzhodnem robu Alp polagoma bolj oblačno. Ponekod morda nekoliko dežja. Podnevi toplo. Naraščajoč veter od zapadne strani. V ostali Avstriji oblačno, potem pa dež. Toplo. Naraščajoči vetrovi od zapada in jugozapada, zavijajoč proti severozapadu.

Amerika osamljena v Londonu

London, 4. febr. D. Včeraj zvečer objavljeni angleški dopolnilni predlog k francoskim predlogom o razorožitveni metodi, ki naj se porabi, je učinkoval v ameriških konferenčnih krogih kakor bomba. Američani smatrajo, da so jih Angleži končno veljavno pustili na cedilu in so mnjenja, da dalekosežno popuščanje, ki ga je izkazala Anglija Franciji, pomeni najmanj moralčen prelom dogovorov med Hooverjem in MacDonaldom. Stimson je v daljših telefonskih razgovorih s Hooverjem izdelal novo stališče, ki ga bo zavzela ameriška delegacija. Stimson ni pustil ameriškega predsedniku nobenega dvoma o tem, da sta Anglija in Francija natančno vedeli, kam sta korakali na tej konferenci in da sta kljub angleško-ameriškim razgovorom meseca oktobra bili Anglija in Francija na tem, izvesti razorožitev po shemi, ki naravnost križa ameriške interese in posebne

obrambne potrebe. Da se je Anglija včeraj zvečer že za 75% do 80% zavezala za francoske predloge, se označuje z ameriške strani kot poskus, Američane na konferenci popolnoma izolirati. Ameriško stališče je že zelo težko, ker Japonska nekaj namerava proti Ameriki. Anglija in Francija sta si že popolnoma edini, Italija pa ima sicer enako voljo za razorožitev kakor Amerika, mora pa v vprašanju metode faktično podpirati Francijo in Japonsko kot državi z manjšimi brodom.

London, 4. febr. D. Upanje je, da bodo dela na londonski konferenci tekot tedna tako napredovala, da bo mogoče v petek dopoldne sklicati novo plenarno sejo. Danes popoldne so se sestali japonski in ameriški delegati ter nadaljevali razgovor o Pacifiku. Z ameriške strani se izjavlja, da so bili v tem vprašanju doseženi znatni uspehi.

Schober v Rimu

Rim, 4. febr. D. Avstrijski zvezni kancler dr. Schober je danes opoldne dospel v Rim. Na kolodvoru so ga sprejeli avstrijska poslanika pri Kvirinalu in Vatikanu z vsem osebjem, zastopniki vlade in mestne občine. Radi nenadne smrti fašističnega kvadrumvira Bianchija se je moral program prireditve in bivanja spremeniti, ker je jutrišnji dan določen za žalni dan po Bianchu. Prvi Schobrov korak je bil zato ta, da je položil na krsto pokojnega ministra venec s trakom v avstrijskih barvah. Tudi v italijanskih listih se radi ministrove smrti ne piše toliko o dr. Schobru, vendar pa listi pozdravljajo prihod kanclerja in naglašajo prisrčnost obnovljenih odnošajev, kateri se po »Giornale d'Italia« danes nimajo več bati motečega vpliva drugih držav. Dr. Schober bo pri svojem rimskem obisku lahko zabeležil prisrčnost italijanskih čustev, ker je prijateljstvo fašistične Italije po besedah duceja tako prijateljstvo, na katero se lahko računa.

Pred krizo v Franciji

Pariz, 4. febr. D. Poostreitev notranjepolitičnih nasprotstev v Franciji je dala Tardieuju povod, da se je za par dni vrnil v Pariz in je danes izbruhnila v javen konflikt med ministrskim predsednikom in enim delom dosedanje vladne večine. Za danes popoldne je Tardieu povabil k sebi predsednike vseh frakcij vladne večine na razgovor o notranjepolitičnem položaju. Vse skupine desnice in sredine so mu ugodile, razen radikalne leve, katere predsednik Daniel je v pismu na ministrskega predsednika svoj izostanek utemeljil s tem, da se radikalna levica, ki svojim članom do sedaj ni naložila nobenega pritiska, ne šteje več k vladni večini. Radi tega je prišlo med ministrskim predsednikom in Danielom, ki sta se srečala neposredno pred začetkom sestanka na hodnikih parlamenta, do zelo razburjenega razgovora. Tardieu je opozarjal voditelja skupine, ki je bila že več mesecev jeziček na tehni, da je od 54 članov te skupine najmanj 35 poslancev doslej vedno glasovalo za kabinet, in da po-

Milan, 4. febr. D. Oficiozni »Popolo d'Italia« označuje obisk avstrijskega kanclerja dr. Schobra v Rimu kot političen dogodek, ki zasluzi polno simpatijo prijateljev miru in slege na kontinentu. Z evropskega gledišča ni nič simpatičnejšega kot to zopetno zblizanje, ki nima nobene zahrbtne misli niti za obe udeleženi stranki niti za tretje države.

Schobrova iz ava

Rim, 4. febr. D. Dr. Schober je imel po sprejemu pri Mussoliniju daljši razgovor z Vašim dopisnikom ter je izjavil, da lahko označi razgovore z Mussolinijem kot popolnoma pozitivne. Razpravljala sta o splošni politiki Italije in Avstrije ter se more kot pozitivum splošne evropske politike oceniti, da se je sedaj posrečilo, odpraviti razne ovire v avstrijsko-italijanskih odnošajih. Dr. Schober se je Mussoliniju tudi zahvalil za podporo, ki jo je na haški konferenci uživala avstrijska delegacija s strani Italije.

Pruska proti komunistom

Berlin, 4. febr. D. Z okrožnico pruskega notranjega ministrstva se prepoveduje, potjevati osebe, ki pripadajo kaki drž. sovražni stranki, za občinske uradnike. Člani komunistične ali narodne socialistične stranke ne morejo torej več v bodoče postati župani ali uradni predstojniki. Za ostale plačane in ne-

plačane občinske uradnike se bo potrdilo izdalo le tedaj, če se bodo izvoljeni uradniki pismeno obvezali s pozitivno izjavo, da bodo uradovali v okvirju obstoječega državnega reda in če bo njihova oseba nudila jamstvo za to, da bodo svojo besedo držali.

Vlada proti Primo de Riveri

Madrid, 4. febr. D. Do sedaj nezasedeno ministrstvo za narondo gospodarstvo prevzame Juli Wais, bivši konservativni minister. Predhodna cenzura listov ostane še nadalje, toda v nasprotni smeri, tako da »Nation«, ki prej kot diktatorjev list ni bil nikdar zaplenjen, kaže sedaj bele lise in celo ni smel tiskati članka, ki ga je spisal Primo de Rivera sam. Prepovedan je bil tudi shod patriotske unije, ki ga je sklical Primo de Rivera, in sicer na podlagi odredb, ki jih je izdal Primo de Rivera sam.

Zopet predavanja na španskih univerzah

Madrid, 4. febr. D. Španska vseučilišča so v popolnem redu zopet otvorila predavanja. Pri prihodu častnikov in civilnih oseb, katere je Primo de Rivera pred kratkim pregnal, je prišlo v Segoviji na kolodvoru do velikih simpatičnih manifestacij zanje in hrupnih demonstracij proti diktaturi. V ječi v Valenciji so obsojenci, ki so zaprti radi političnih prestopkov, začeli stavko z gladom, da bi dosegli takojšnjo izpustitev. V Bilbao so hoteli ekstremni levičarski elementi prirediti demonstracije proti novi vladi, pa jih je policija pregnala.

Praga, 4. febr. D. Prizivna razprava proti dr. Tuki se bo začela v Bratislavi 26. marca in bo trajala 8 dni.

Italijanski minister Bianchi umrl

Rim, 4. febr. AA. Minister javnih del Bianchi, eden izmed fašističnih vodij, ki so vodili pohod na Rim, je snoči ob 23.15, obdan po članih vlade in v krogu osebnih prijateljev, umrl. Njegovo truplo so oblekli v uniformo častnega korporala in ga prepeljali v liktorsko palačo, kjer leži v dvorani, preurejeni v mrtvaško kapelo.

Rim, 4. febr. AA. Davi je posetil Mussolini mrtvaški oder, na katerem leži Bianchi, ki je eden izmed četvorke, ki je vodila fašistični pohod na Rim dne 28. oktobra 1922. Mussolini je bil globoko ganjen nad smrtno tovariša in sotrudnika v najnevarnejših časih fašizma in je stal dolgo zravnal pred truplom preminulega, nakar se je tiho odstranil.

Listi posvečajo pokojnemu spominske članke, v katerih obžalujejo prerano smrt junaškega fašista, ki je bil skupaj z Mussolinijem kot kvadrumvir eden prvih tvorcev fašistične revolucije. Pokojniku bodo prirejene veličastne pogrebne svečanosti.

Pogrebne svečanosti

Rim, 4. febr. D. Mussolini je danes dopoldne obiskal mrtvega ministra Bianchija in ga v slovo poljubil na čelo. Vsa javna poslopja so razobesila zastave na pol droga. Opoldne so zaprli vse lokale. Krsto bodo do kolodvora nosili fašisti, pred njo bodo nosili vse fašistične zastave, neposredno za krsto pa bodo korakali ostali trije kvadrumviri, veliki fašistovski svet, člani vlade in direktorij stranke. Venca pa bodo nosili samo dva: kraljevega in Mussolinijevega. Ob cestah bo tvorilo špalir vojaštvo. Na trgu pred kolodvorom bo Mussolini poklical Bianchija po imenu, nakar bodo vsi fašisti odgovorili: »Tukaj!« Vojaštvo bo oddalo tri salve. Deputacija vlade, velikega fašistovskega sveta, senata, poslanske zbornice in direktorija stranke bo spremljala pokojnika do Cosenze, kjer ga bodo pokopali v rodbinski grobnici. Tako do sedaj še ni bil pokopan noben italijanski državnik ali vojskovodja.

Yates premagal Vidmarja

San Remo, 4. febr. D. Viseče partije 14. kola so končale tako: Niemcovič je premagal Kmocho, Yates pa Vidmarja.

Stanje po 14. kolu: Aljehin 14, Niemcovič 10, Rubinstein 9, Ahues, Bogoljubov in Yates 8½. Samo ti pridejo v poštev za nagrado. (Glej tudi tabelo na 8. strani.)

Hughes Taftov naslednik

Newyork, 4. febr. AA. Charles Evans Hughes, bivši državni tajnik, je imenovan za vrhovnega šefa najvišje sodne uprave. Na to mesto je prišel po demisiji Tafta. Hughes ga je sprejel ter bo podal ostavko na svoje mesto v haškem razsodišču.

Zdravniško poročilo navaja, da je bivši predsednik Združenih držav Taft hudo bolan in leži v sanatoriju v Washvillu, v državi Severna Carolina.

Razne vesti

Pomožni škof dr. Rožman je danes prišel v Beograd.

Beograd, 4. febr. z. Danes popoldne se je vrnil iz Ljubljane v Beograd minister za šume in rude dr. Anton Korošec.

Dubrovnik, 4. febr. z. Danes je odpotoval iz Dubrovnika preko Ancone v Rim belgrajski nadškof dr. Rodič.

Sarajevo, 4. febr. AA. Ban Drinske banovine g. Velimir M. Popović pojde prihodnje dni na svoje drugo inspekcijsko potovanje v severne kraje svoje banovine.

Beograd, 4. febr. z. Referent socialnega ministrstva dr. Pire je odpotoval v Djakovo, da po nalogu dr. Stamparja prouči vzroke bele kuge.

*

Zagreb, 4. febr. z. Danes se je zaključilo vplačanje pristojbin na pse in se je pri tej priliki dognalo, da je v Zagrebu 4149 psov. Vplačana taksa znaša 282.000 Din.

Zagreb, 4. febr. z. Na seji občinskega sveta se je danes razpravljalo o odnosih med mestnimi pravniki in inženjerji. Jutri se vrši seja industrijskega odbora, na katerem se bo razpravljalo o zemljiščih, ki jih je mestna občina določila v industrijske svrhe.

*

Kolin, 4. febr. D. Kölnski listi poročajo, da bo jugoslovanska vlada za novi most preko Donave pri Beogradu porabila kot vzorec most med Kölnom in Mühlheimom, v katero svrhu je stopila v zveze z večjim številom nemških tvrdk.

Bombay, 4. febr. AA. Na indijskih železnizah je izbruhnila splošna stavka, katere se udeležuje 125.000 železničarjev.

Naznanjamo tužno vest, da je naša ljubljena hčerka in sestra

Marija Jamnik roj. Teran

v 23. letu starosti, zapustivši enoletno siroto, mirno v Gospodu zaspala. Pogreb drage rajnice se bo vršil 6. t. m. ob 4 popoldne iz deželne bolnice k Sv. Križu. Ljubljana, 4. februarja 1930.

Želujoči starši, brata, sestra in rodbina Jamnik.

Student ustrelil profesorjevo ženo

Bruselj, 4. febr. D. Študent visoke šole za kolonialne znanosti D. Kuyek, podčastnik belgijske vojske, je iz maščevanja, ker je pri izpitu padel, ustrelil soprogo profesorja Smitha in o tem pismeno obvestil vodstvo šole. Z avtomobilom se je pripeljal do stanovanja profesorja. Soprog mu je odprla in on je takoj sprožil nanjo štiri strele. Policija ga išče in smatra, da je napravil samoumor.